

Teodoliitti ja tupsu

Tiina Törnqvist. Sen täytyy olla maanmittari. Satavuotias mittariklubi. STH julkaisuja 4. Maanmittarikillan tuki ry: Vammala 2001.

*Mittari tanssii pyykin päällä
aivan keskiyöllä
prismarumpu kainalossa
ja mittanauha vyöllä*

Tänä vuonna on kulunut sata vuotta siitä, kun maanmittareiksi opiskelevat aloittivat oman yhteistoimintansa. Maanmittareita koulutettiin tuolloin Polyteknillisessä opistossa, ja ensimmäinen yhteistoiminnan muoto oli kahden viikon välein kokoontunut keskustelu-kerho. Teknillisen korkeakoulun perustamisen myötä maanmittareista tuli teekkareita ja teekkarikulttuuria onkin killassa vaalittu huolella. Järjestöhistoriallisen osuuden teoksesta on kirjoittanut tutkija Tiina Törnqvist, ja teekkarihenkiset tietoiskut, tilannekuvat, ovat teekkareiden itsensä kirjoittamia. Tämä työnjako onkin sopiva, sillä ”teekkaria ei voi ymmärtää muu kuin toinen teekkari”.

Pari ensimmäistä vuosikymmentä opiskelijatoiminta oli katkonaista. Toiminta uinahti jo vuonna 1902 ja piti aloittaa uudestaan ja taas uudestaan kunnes 1920-luvulta lähtien on toimittu ja harrastettu säännöllisesti. Törnqvist löytää alun katkonaisuudelle kolme pääsyötä: maanmittarin opillinen

koulutus oli lyhyt, vain kaksi vuotta. Toisekseen opiskelijamäärä laski dramaattisesti 1910-luvulla, joinakin vuosina (1913 ja 1917) vuosikurssilla oli nolla oppilasta! Kolmanneksi osakuntariennot verottivat osansa mittariopiskelijoiden vapaa-ajasta.

Maanmittariopiskelijoiden keskinäiselle yhteistyölle oli kuitenkin perusteensa: maanmittarin ammatti oli polyteknillisestä opistosta valmistuvien joukossa aliarvostetuimmasta ja huonoimmin palkatusta päästä. Aluksi maanmittareilla ei ollut edes oikeutta käyttää insinööri nimikettä. Muita osastoja enemmän maanmittareiksi hakeutui suomenkielisiä ja talonpoikaistaustaisia miehiä. 1920-luvun alun stipendijärjestelyt ja vuoden 1932 opintoajan pidentäminen neljään vuoteen nostivat opiskelijamääriä ja kasvattivat maanmittariklubin jäsenistöä. Ennen toista maailmansotaa näkyvimmin olivat esillä urheilu ja vuonna 1933 perustettu Retuperän WPK. Teekkarihenkinen palokunta-aate sai nopeasti suuren suosion, ja kun suosion kasvulla ei näyttänyt olevan rajoja, piti maanmittariklubin luopua ruiskutusjuhlien järjestämisestä koko teekkariyhteisön hyväksi. Samoin kävi mittareille suunniteltujen universaalikilpailuiden: vuonna 1933 ensimmäisen kerran järjestetyt teekkariurheilukisat olivat jo seuraavana vuonna avoimet kaikille teekkareille.

Toisen maailmansodan aikana ja jälkeen mittareista tuli tiiviimpi osa muuta teekkariyhteisöä. Osaltaan tähän vaikuttivat yhteiset karsintakokeet: aikaisemmin maanjakoinsinööriksi tai geodeetikoksi haluavan oli pitänyt se selkeästi ilmaista. 1950-luvulla vuosikurssilla saattoi olla jopa yli puolet sellaisia,

jotka ensisijaisesti olisivat halunneet jollekin toiselle laitokselle opiskelemaan. Vuosikurssit pienenevätkin usein teekkareiden vaihtaessa pääainetta.

Maanmittarikillaksi nimensä muuttanut opiskelijajärjestö yrittikin vaikuttaa oman alansa houkuttelevuuteen ja opintojen sisältöön. 1950-luvulla ja pitkään 1960-luvullakin toimittiin konsensuksen hengessä, kunnes yleinen opiskelijaradikalismi nosti päätään: mielenosoitusmarssissa vuonna 1969 todettiin suoraan maanmittaushallituksen olevan ”mätä”. Teknillisessä korkeakoulussa ei opiskelijoiden vaatimuksista huolimatta toteutettu ”mies ja ääni” hallintoperiaatetta, mutta ilman virallista ääntäkin pystyi vaikuttamaan. Vuonna 1976 presidentti Kekkonen nimitti kiinteistöopin professoriksi maanmittarikillan pro-tukiryhmän ajaman ehdokkaan.

1970-luvulta lähtien useat alan koulutuksen muutokset ovat ennakkoon herättäneet epäilyksiä. Opistoinsinöö-

rien koulutuksen aloittaminen ja oma tutkinnonuudistus 1970-luvulla sekä ammattikorkeakouluopetuksen aloittaminen 1990-luvulla eivät saaneet mittareilta varauksetonta hyväksyntää. Suurimmat ongelmat olivat kuitenkin oman koulun sisällä: vuonna 1968 Teknillisen korkeakoulun osastoja yhdisteltiin. 1970-luvun puolivälissä mittareiden yhdyskuntasuunnittelun opiskelua vaikeutettiin huomattavasti. Ylioppilaskunta onneksi puuttui asiaan ja se saatiin järjestetyksi maanmittareiden eduksi.

Sen täytyy olla maanmittari on mainio kuvaus mittariteekkareiden vaiheista. Tiina Törnqvist onnistuu hyvin kuvaamaan tekkarien toimintaa ja olemusta. Tilannekuvien kirjoittajat ovat pääosin viime vuosikymmeniltä, mutta onpa mukaan saatu vuoden 1937 kurssia edustava Seppo Härmälä. Myös teoksen ulkoasu on erityisen onnistunut.

Reijo Valta

